

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

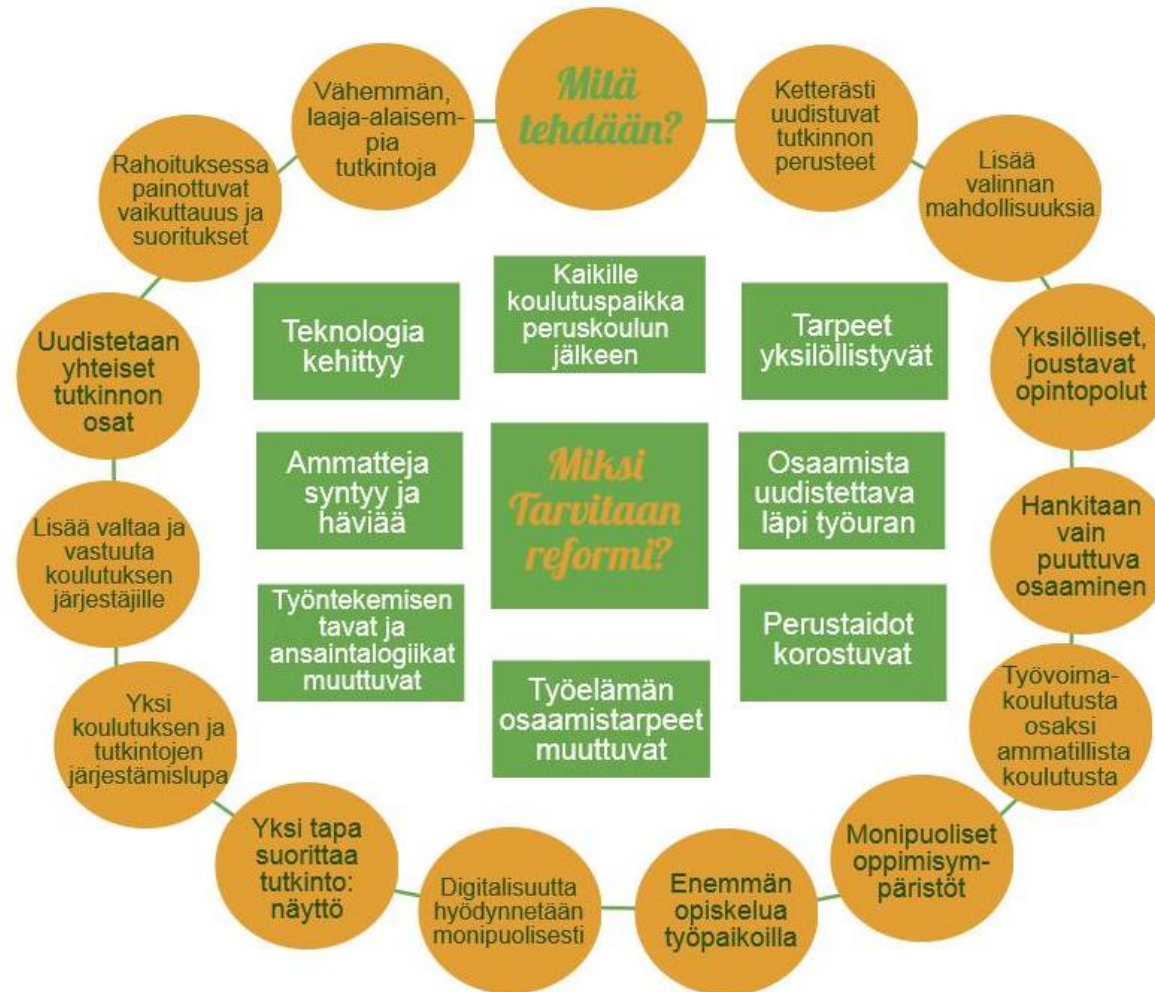
Ammatillisen koulutuksen reformi – keskeiset uudistukset

16.11.2016

**Ylijohtaja Mika Tammilehto
Ammatillisen koulutuksen osasto**

**Opetus- ja kulttuuriministeriö
Undervisnings- och kulturministeriet**

AMMATILLINEN KOULUTUS UUDISTUU

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

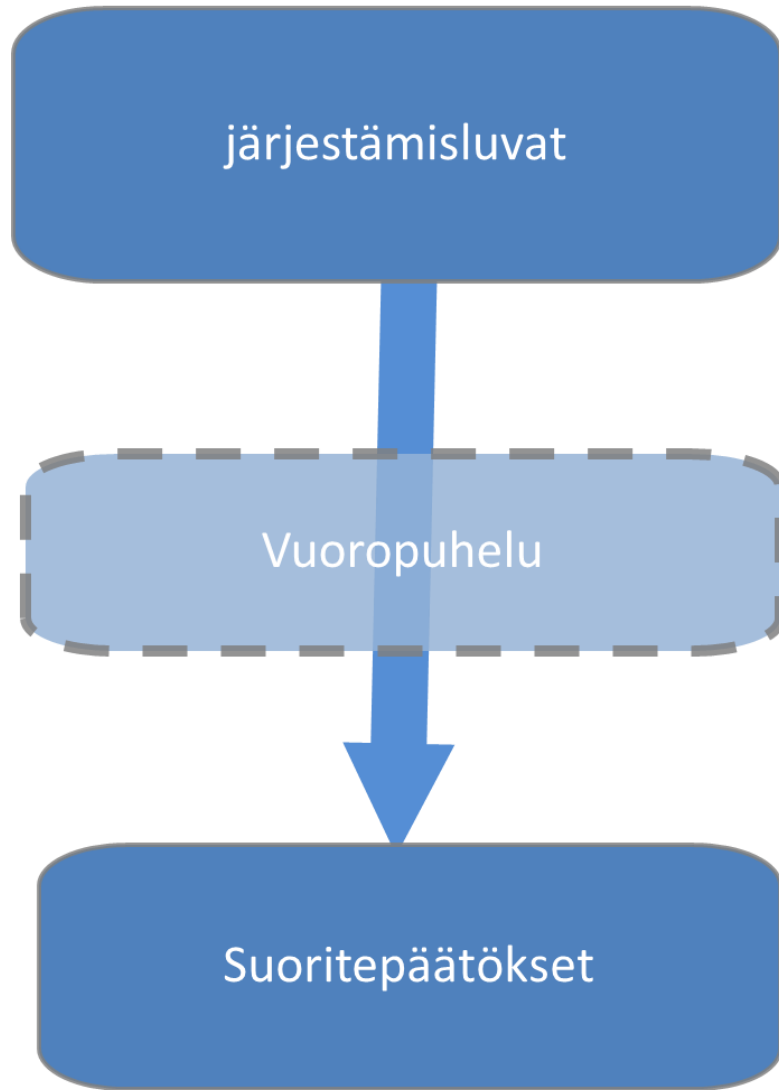
Keskeiset ehdotukset

- Ammatillisia tutkintoja ja ammatillista koulutusta säädellään yhdellä lailla
- Osaamistarpeisiin vastataan tutkinnoilla ja niiden osilla, valmentavilla koulutuksilla sekä muulla ammatillisella koulutuksella
- Selkeämpi ja työelämän osaamistarpeisiin paremmin vastaava tutkintojärjestelmä
- Yksi näyttöön perustuva tapa suorittaa tutkinto
- Henkilökohtaistamalla yksilölliset opintopolut kaikille tutkintoa tai sen osaa suorittaville
- Työvoimakoulutus (tutkintotavoitteinen ja osa ei-tutkintotavoitteisesta työvoimakoulutuksesta) osaksi uutta ammatillisen koulutuksen järjestelmää
- Jatkuva haku hakeutumisen pääväyläksi
- Työpaikalla tapahtuvan opiskelun päämuodoiksi oppisopimus ja koulutusopimus
- Yksi järjestämislupa ammatillista koulutusta varten
- Tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta painottava rahoitusjärjestelmä, joka on yhtenäinen kokonaisuus – yksi rahoitusjärjestelmä

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Ammatillisen koulutuksen uusi ohjausjärjestelmä

- Varmistetaan ammatilliset, toiminnalliset ja taloudelliset edellytykset.
- Määritellään järjestäjän koulutustehtävä:
 - tutkinnot, joita oikeus järjestää
 - lisäksi muut tehtävään liittyvät tarpeelliset määräykset esim. koskien valmentavia koulutuksia, työvoimakoulutusta, vankilakoulutusta, opetus- ja tutkintokieli, toiminta-alueita
- opiskelijavuosien vähimmäismäärä – toiminnan ennakoitavuuden turvaaminen
- ensisijainen toiminta-alue
- velvoitteet, mikäli tarpeen

- Kuullaan koulutuksen järjestäjiä ja käydään vuoropuhelua osaamistarpeisiin vastaamisesta sekä työnjaosta
- Muodostetaan ja päivitetään yhteistä näkemystä toimintaympäristön tilanteesta ja ennakoituista osaamistarpeista yhteisten tavoitteiden asettaminen
- Säännöllistä vuoropuhelua eri tavoin alueellisesti tai muulla tavoin
- Toiminnan vaikuttavuutta ja tarjonnan kohdentumista seurataan säännöllisesti

- Vuotuinen päätös, jolla vahvistetaan rahoituksen perusteena olevat suoritteet tulevalle varainhoitovuodelle
 - Perusrahoituksen opiskelijavuosien tavoitteellinen määrä (ministeriön päätös, jonka pohjana on järjestämisluvan vähimmäisopiskelijamäärä)
 - Opiskelijavuosia ei kohdenneta aloittain, tutkintotyypeittäin tai järjestämisuudoittain (tarvittaessa mahdollista)
 - Suoritus- ja vaikuttavuusrahoitus järjestäjän ilmoittaman toteuman perusteella – mahdollisuus rajoittaa rahoituksen perusteena olevien suoritteiden määrää

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Ammatillisen koulutuksen uusi rahoitusjärjestelmä

- Rahoitus ja ohjaus

- rahoitusjärjestelmästä rakennetaan yhtenäinen kokonaisuus – erillisiä rahoitusväyliä puretaan ja järjestelmää selkeytetään ja yksinkertaistetaan
- toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden painoarvo rahoituksessa kasvatettaisiin merkittävästi (suoritusrahoitus ja vaikuttavuusrahoitus = 50 %)
- rahoitusjärjestelmä tukee osaamisperusteisuutta – asiakkaiden tarpeet ohjaavat vahvemmin koulutusratkaisuja
- rahoitus kannustaa opiskeluprosessien tehostamiseen ja koulutusaikojen lyhentämiseen (suoritusrahoitus)
- toiminnan ohjaus strategisemmaksi – yksityiskohtaista sääntelyä puretaan
- rahoitus jatkossakin laskennallista ja yleiskatteellista – ei korvamerkkejä
- Rahoitusjärjestelmän peruselementit: perusrahoitus, suoritusrahoitus, vaikuttavuusrahoitus sekä strategiarahoitus

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

EHDOTUS AMMATILLISEN KOULUTUKSEN RAHOITUSJÄRJESTELMÄKSI

Strategiarahoitus enintään 4 % valtion talousarviossa ammatilliseen koulutukseen osoitetusta määrärahasta

Laskennallinen rahoitus vähintään 96 % valtion talousarviossa ammatilliseen koulutukseen osoitetusta määrärahasta

Perusrahoitus

50 %

(opiskelijavuodet)
laskennallisesta rahoituksesta

Suoritusrahoitus

35 %

(tutkinnon osat ja
tutkinnot)
laskennallisesta
rahoituksesta

15 %

(työllistyminen, jatko-opintoihin
sijoittuminen, palaute)
laskennallisesta rahoituksesta

Vaikuttavuus-
rahoitus

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

Mikä muuttuu: opiskelijan näkökulma

- Selkeät ja toimivat väylät koulutukseen hakeutumiselle – ympärivuotinen ja jatkuva hakeutuminen.
- Keskeinen tavoite puuttuvan osaamisen hankkiminen ⇒ opiskeluajat lyhenevät, työelämään tai jatko-opintoihin voi siirtyä nopeammin
- Lähtökohtana se, miten ja missä opiskelija voi puuttuvan saamisen parhaiten voi hankkia.
- Yksilöllisissä opintopoluissa otetaan nykyistä enemmän huomioon opiskelijoiden tarpeita:
 - Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOS) perustaksi yksilöllistyville opintopolulle
 - Koulutuksen erilaisia toteuttamismuotoja hyödynnetään joustavasti opiskelijan tarpeen ja tilanteen mukaisesti (esim. oppisopimuskoulutuksen ja oppilaitoksen oppimisympäristöissä tapahtuvan koulutuksen yhdistäminen, ajasta ja paikasta riippumattomat digitaaliset ratkaisut).
 - Opiskelijan tarvitsemat ohjaus- ja tukipalvelut suunnitellaan osana HOSia ⇒ oikea-aikaista ja osuvaa tukea opiskelijoille heidän tarpeidensa mukaisesti

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Mikä muuttuu: opiskelijan näkökulma

- Työpaikalla tapahtuvalle koulutukselle selkeät puitteet: koulutusopimus ja oppisopimus päämuotoina
 - Tavoitteellista ja ohjattua oppimista työpaikoilla
- Oikeusturva ja yhdenvertaisuus paranevat, kun oikaisupyyntökäytäntöjä yhdenmukaistetaan.
- Laajat mahdollisuudet elinikäiseen oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen työuran eri vaiheissa.
- Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien vahvistaminen mm. opiskelijakuntatoiminnan kautta

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Mikä muuttuu: työelämän näkökulma

- Selkeämpi, helpommin lähestyttävä ja osaamistarpeisiin paremmin vastaava ammatillisen koulutuksen järjestelmä.
- Työelämän tarpeet aiempaa keskeisemmin ammatillisten tutkintojen ja koulutuksen lähtökohtana. ⇒ Tarpeet ohjaavat toimintaa. ⇒ Kokonaisvaltaisempaa palvelua yrityksille ja julkisen sektorin työpaikoille
 - Osaamistarpeisiin vastataan ammatillisten tutkintojen ohella yhä enemmän myös niiden osilla.
 - Tutkinnot aiempaa laaja-alaisempia ja niissä enemmän valinnaisuutta, mikä mahdollistaa aiempaa nopeamman ja joustavamman reagoinnin työelämässä tapahtuviin muutoksiin.
 - Tutkintotavoitteisen koulutuksen lisäksi myös muuta ammatillista koulutusta, jota voidaan räätälöidä kulloisenkin tarpeen mukaan.
- Yhdenmukaisemmat prosessit ja toimintaperiaatteet kaikessa ammatillisessa koulutuksessa – selkeys ja sujuvuus käytännön toteutuksessa
- Työelämä vahvemmin mukana varmistamassa ammatillisen koulutuksen laatua ja työelämälähtöisyyttä, hallinnollisen työn hoitaa koulutuksen järjestäjä.

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Mikä muuttuu: koulutuksen järjestäjän näkökulma

- Päätösvalta, mutta myös vastuu koulutuksen suuntaamisesta ja toteuttamisesta lisääntyy.
 - Enemmän toimivaltaa rakentaa asiakkaiden tarpeisiin vastaavia koulutusratkaisuja
 - Suurempi vastuu siitä, että koulutus vastaa työelämän ja yksilöiden tarpeita
 - Toimintaa ohjaavat nykyistä vahvemmin työelämän ja opiskelijoiden tarpeet
 - Rajallisten resurssien oikeudenmukainen ja tehokas kohdentaminen
- Päällekkäinen ja rinnakkainen työ vähenee ja resurssien käyttö tehostuu.
 - Yhteen tutkinnon suorittamistapaan ja osaamisen osoittamistapaan siirtyminen vähentää erillisten sopimusten ja suunnitelmien määrää.
 - Erilaisia ja eri tasolla olevia toimielimiä vähemmän, mikä vähentää hallinnollista työtä.
 - Yksi henkilökohtaistamisprosessi ja HOS kaikessa koulutuksessa selkeyttää toimintaprosesseja ja vähentää erillisten ja erilaisten asiakirjojen määrää.
 - Digitaalisilla palveluilla ja järjestelmillä hallintoa sujuvammaksi (esim. tiedonkeruut)

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Mikä muuttuu: koulutuksen järjestäjän näkökulma

- Toimintaa organisoidaan uusilla tavoilla.
 - Toiminnan joustavuuden ja reagoitiherkkyuden merkitys kasvaa.
 - Oppiminen tapahtuu erilaisissa oppimisen ympäristöissä.
 - Osaamistarpeet muuttuvat ja monimuotoistuvat.

⇒ Miten hankitaan tarvittava osaaminen nopeasti ja tehokkaasti?

⇒ Miten yhdistetään osaamista organisaation sisällä asiakkaiden tarpeiden mukaisesti?

⇒ Miten rakennetaan pedagogisesti toimivia ja laadukkaita oppimiskursseja?
- Toiminnan tuloksellisuuden ja laadun merkitys kasvaa, koska rahoitus määräytyy aikaisempaa vahvemmin sen perusteella.
 - Tehokkaat ja tulokselliset koulutusprosessit toiminnan elinehto
 - Resurssit suunnattava vahvemmin toimintaan, joka tuottaa lisäarvoa opiskelijoille ja työelämälle
 - Toimiva toimintajärjestelmä laadunhallinnan perustana
 - Vastuu niistä, jotka tarvitsevat enemmän tukea, ei häviä mihinkään

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Mikä muuttuu: opetushenkilöstön näkökulma

- Opettajuus muuttuu: ohjaava ja valmentava ote painottuu vahvemmin
- Tutkinnon suorittajan / opiskelijan osaaminen ja sen kehittymisen tuki aikaisempaa tärkeämmässä roolissa yksilöllistävien opintopolkujen myötä
⇒ Opetuksessa ja ohjauksessa keskitytään puuttuvaan osaamiseen.
- Opetus(aika)keskeisestä ajattelusta siirrytään asiakaslähtöiseen ja oppimiskeskeiseen ajatteluun – osaamistavoitteen saavuttaminen ohjaa entistä vahvemmin pedagogisia ratkaisuja
- Opetus, ohjaus ja oppimisen tukeminen tapahtuvat yhä enemmän myös muissa oppimisympäristöissä kuin oppilaitoksessa, esim. työpaikoilla ja digitaalisissa oppimisympäristöissä
- Osaamisen kertyminen ja opiskelijan vahvuuksien tukeminen keskiössä, samoin ammattitaidon laadun varmistaminen
- Yhteistyö opettajien välillä sekä työelämän kanssa tiivistyy – yksilöasiantuntijoista asiantuntijayhteisöiksi

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Reformin valmisteluaiakataulu

11 alku/2016	Reformi-HE lausuntokierrokselle
11/2016 Työpajat	
2/2017	Reformi-HE eduskunnalle
2 - 6/2017	Uusien järjestämislupien valmistelu
6/2017	Toimeenpanon tukitoimet käynnistyvät
2 - 6/2017	Asetusten valmistelu
6 - 8/2017	Uudistetut järjestämisluvat koulutuksen järjestäjille
1/2018	Uudistettu lainsäädäntö voimaan
1/2018	Reformin toimeenpanon tukitoimet jatkuvat

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**

Lue lisää reformista:

Ammatillisen koulutuksen reformin nettisivut

www.minedu.fi/osaaminenjakoulutus/ammattikoulutusreformi

Lausuntopyyntö ja hallituksen esitysluonnos

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/vireilla_koulutus/ammattillinenkoulutus/index.html?lang=fi

**HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE**